

COLUMN 10 - EENZAAM IN DE HEIMWEE

Of toeval bestaat weet ik niet. Ik weet wel dat we soms een verrassende ontmoeting uit een totaal onverwachte hoek "toeval" noemen. Dan ontmoet je een medemens die je raakt en die je niet meer vergeet. Ook niet als zich daarna de wegen weer zouden scheiden.

Onlangs overkwam het mij, ik ontmoette Emmy. De ontmoeting met haar is een schriftelijke en vindt plaats op een tijdstip dat ik zit te broeden op de mogelijkheid en zo ja, de vormgeving en inhoud van een nieuwe rubriek rondom rouw, verlies, rituelen op onze website.

Omdat wij altijd geïnteresseerd blijven in funeraire boeken, grasduin ik af en toe op Marktplaats. Kortom: zij bood het boek 'Who's buried where in England' te koop aan en wij kochten het. Emmy schreef dat zij veel had gehad aan dat boekje op haar zwerftochten door Engeland. Ik maakte haar attent op onze website, onze Londenreis indachtig. En Emmy bekeek de site en schreef terug. Hierbij ontstond -hoe kan het zo lopen- een ontroerende correspondentie tussen ons:

"Ik heb jullie site bekeken en het maakt behoorlijk indruk op me. Vooral het verhaal van de twee tienermeisjes. Mijn vader ligt ook al 38 jaar in zo'n eenheidsstraatje, waar alle stenen hetzelfde zijn. Gruwelijk. Maar ik mag voor hem geen andere steen laten maken, die afwijkt. Tot mijn grote verbazing mocht ik, gelukkig in zo'n triest geval, de urn van mijn zusje wel in zijn graf bijzetten en voor haar een heel mooie natuurkeetje neerzetten, voor zijn grafsteen. Het "breekt" het geheel en ligt toch binnen de grenzen van de achterlijke centimeters die aan beiden (en straks aan mijn moeder) zijn toebedeeld."

Ja, dacht ik, daar is het weer. Die eenheidsworst. Ons is opgevallen dat óók (of juist?) op begraafplaatsen met de meest eisende regels de behoefte aan individuele uitingen een weg zoeken. En vinden. Emmy noemt het eenheidsstraatje *gruwelijk* en de toebedeelde ruimte *achterlijke centimeters*.

Vanwaar die behoefte, die overigens niet iedereen lijkt te hebben, maar velen wel? Emmy geeft er haar antwoord op: *"En hoewel mijn zusje en ik geloven/hebben geloofd dat je niet echt op de begraafplaats ligt, maar in de mensen bent die van je houden, kan ik op een hele mooie en tastbare manier laten zien aan de wereld dat dit lieve meisje ooit heeft bestaan. En dat was en is voor mij zo belangrijk."*

Ja, je wilt het wel uitschreeuwen, de wereld laten weten wat jou is overkomen. Dat jouw dierbare deze wereld heeft verlaten. En dat jij achterblijft met alle pijn en verwarring van de hele wereld in jouw lijf. Onvoorstelbaar vond ik het toen mijn moeder was overleden, dat de vogels nog floten, dat de katten nog leefden en dat de zon scheen. Het was ongehoord!

Ja, mensen hebben letterlijk en figuurlijk *ruimte* nodig om hun verlies een plekje te geven, op hun eigen manier. Voor hen gaat het leven verder ook al lijkt het alsof alles opeens en misschien wel voorgoed stilstaat.

Je wilt niet dat degene van wie je hield wordt vergeten, je wilt tastbaar houden dat hij of zij heeft bestaan. Een monument oprichten. "Kijk, hij heeft geleefd; kijk, zij was op aarde".

De titel van deze column heb ik ontleend aan een zin waarmee Emmy een van de mails begon: *"En ook al weet ik dat ik niet de enige ben die rouwt om iemand die je zo liefhad, meestal ben je eenzaam in de heimwee die je hebt"*.

Een treffende uitspraak die me raakt. Velen (en wie niet?) hebben iemand verloren, die zij graag nog een hele poos bij zich hadden willen houden. Die ervaring is universeel. Toch wordt deze individueel beleefd, want *meestal ben je eenzaam in de heimwee die je hebt*.

Verlieservaringen, verwerking, rouwrituelen (en niet alleen bij een begrafenis), levensvragen die juist ontstaan als je een dierbare hebt verloren: zou het ook een plaats moeten krijgen op onze website? Een vraag die me bezig houdt.

Dankzij het toeval, dankzij het onverwachte mailcontact schreef Emmy haar verhaal, dat ons in al zijn directe eenvoud ontroerde.

Haar zusje is overleden, maar ze heeft bestaan, er is van haar gehouden en dit houdt niet op bij haar dood. Een natuurkeetje als monument, tegen de verdrukking in op de begraafplaats neergelegd, getuigt ervan. Het helpt Emmy om verder te kunnen.

En nu heeft ze ook nog haar verhaal geschreven: *twéé* monumenten zijn opgericht ...